

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 "
Negyed évre 2 "
Külföldre egész évre 12 "
Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok-
és közs. előjáróknak egész évre 6 kor., a
tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegy-
zőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer:
vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-
EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhír-
detések 1 cm-ként 6 fillér, többszöri köz-
lésnél 4 fillérért közölhetnek.
Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér
díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BETEGH PÁL könyvkereskedése,
könyvnyomató és könyvtári üzlete (Kos-
suth-utca), hova minden e lapot érdeklő
közlemények, előfizetések és hirdetések
intézendők.
— Kéziratok nem adtnak vissza. —

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy
az illető postahivataloknál az előfizetésük
megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni
sziveskedjenek.
nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen.

Iparosaink kvalifikációja.

A szülők, kik a vizsgálatok után valamely
iparágra szánták gyermeküket, ugyancsak gon-
dolkoznak most afölött, hogy melyik foglalko-
zás felel meg leginkább gyermekök hajlamának
és fizikumának.
Az alsóbb néposztályban általános elterjedt
hiedelem, hogy iparosnak nem kell sokat tanu-
lnia. Pedig csak ugy lehetünk igazán iparos-
ok, ha kellő intelligenciával bírnak, hogy
nemcsak gépiesen betanult munkát tudjunk utá-
nozni, sokszorozni, hanem hogy önállóan is
tudjunk alkotni. S mégis alig van tanonc, ki
megfelelő iskolázás után lépne a mesterségbe.

A szülők abban biznak, hogy gyermeküket
majd továbbképezik az alsófoku ipariskolában,
az ugynevezett »inas-iskolában«. Ha az alsófoku
ipariskolák mind a három osztályát elvégzik
a tanoncok, ugy annyit tanulnának, mint a
mennyit az ötödik és hatodik elemi iskolai osz-
tályokban végeznek. Csakhogy még ezeknek az
osztályoknak az elvégzését sem követelik meg!
S így aztán, mivel a könnyelmű fiatalság nem
veszi komolyan ezt az iskolát, nem érdeklődik
és nem tartja szoros kötelességének a tanulást,
egész tanonckodása alatt többnyire mindig
csak az első osztályba jár! És ezt nem kifogá-
solja senki!

Legujabban ugyan már megkövetelik, hogy
azt az osztályt, amelyben jár a tanonc — si-
kerrel végezze. De azért még nem fordult elő
egyetlen eset sem, hogy nem szabadítottak
volna föl valakit azért, mert az ipariskolában
megbukott!

Az ipariskolában tehát biába bizza az
szülők.
Tény az, hogy ezek a sajnálatos körülmé-
nyek mindaddig fognak tartani, míg az egyes
iparágakat nem szakiskolákban fogják elsajátí-
thatni! Mert ott aztán bizonyos előképzettség
lesz szükséges, hogy valamelyik szakra fölvé-
tethessék az iparosjelölt, míg a műhelyek-
ben a mesterek alig kívánják meg az irni-ol-

vasni tudást. Csak természetes ezek után, hogy
a rest és tapasztalatlan tanuló a műhelybe ki-
vándorol, hol nem keletkezik »magolnia«. És a
szülők szintén tapasztalatlanságuknál fogva,
vagy talán az amugy sem kedvező finanziaális
állapotok miatt könnyen, sőt néha örméssel
engednek fiuk kérésének. De azután következik
a csalódás. A fiu elkezdvelelenedik, elgyöngül,
mert még iskolában lett volna a helye, amikor
már embernek is sok munkát végeztek vele.
Majd lejár a mesterrel 3—4—5 évre kötött
tanulási szerződése s fölszabadul. Éjjel nappal
dolgozik s alig tud megélni. És miért? Mert
értelmi képessége nem lett eléggé fejlesztye
az iskolában; gépszerűen csinál mindent, ön-
állóan, szabadon nem alkot semmit, erre
nem is gondol fogyatékos intelligenciájánál
fogva, csak a sablonos munkára alkalmas, más-
hoz nem ért.

Magyarországon, ahol a kisipar a fejlődés
kezdetleges stádiumában van, szép, sokkal szebb
pályának kellene lennie az ipárnak, min'sem,
hogy csak napszámoknak alkalmas egyének
is ellephessék! Aki nem akar tanulni: legyen
napszámos, de nem iparos. Legsajnálratemelőb-
bak a félvelelések.

A munkanélküliség óriási serege tele van
ilyen szerencsétlen emberekkel; ha kínálkozik
végre a sok állásnéküliség után egy kondíció,
nem töltheti be, mert nem tudák kielégíteni az
alkalmazó még oly szerény igényeit sem.

Mindezek az állapotok ugyan csak szakis-
kolával változthatók meg teljesen, de igen
sokat segíthet annak a törvényes intézkedésnek
a szigorú betartása és betartatása, hogy minden
állampolgár legalább tizenkét éves koráig köte-
les gyermekét iskolába jártatni. Senki pedig föl-
nem szabadítható, ha végzett 6 elemi, vagy 4
elemi és az inasiskola 3 évét!

Ennyi képzettséget legalább is meg kell
követelni az iparosról, ha önálló, gondol-
kozó, szakmáját továbbfejlesztő iparost aka-
runk nevelni.

S még egyet! Ha az iparossegédek kellő
ismeretekkel szereznek, kellő intelligenciával bí-
rnak, meggyőződésből vehetnek részt a politikai
mozgalmakban s nem lesz többé köztük talaja
a népbolondító, nemzetközi agitátoroknak.
if.

Közigazgatási bizottságunk — mint múlt szá-
munkban jeleztük — e hó 12-én Hollay Arthur főispán
elnöksége alatt tartotta meg havi rendes ülését.
Meleg szavakkal nyitotta meg főispánunk az ülést s
megnyitójában felhívta a bizottságot, hogy a Bedő Fe-
rencz elhalálozásával a közigazgatási gyámügyi, az erd.
kih. és a feltelesen szabadon becsátottak ügyében bí-
ráskodó albizottságokban megüritült helyekre új tagok
választassanak. A bizottság mind a három bizottságba
egyhangilag Nagy Samu dr. biz. tagot választotta meg,
a ki az ülés folyamán az esküt is letele. Ezután az egyes
előadók havi jelentéseit vették tudomásul.

Dr. Damokos Andor alispán jelentéséből kitűnt,
hogy a múlt hóban 1559 úgydarab érkezett alispáni
iktatóra s ebből 1353 nyert elintéztet. Egy évre szóló
utlevelet pedig 48 darabot adtak ki. A katonai utállítá-
sok és a vármegye pénztárának vizsgálata megtörtén-
tek. Főispánunk az oklándi szolgabírói hivatalát, alispán
közbejöttével megvizsgálta s általában kellő rend és
pontosság, az előző évi vizsgálatok eredményéhez ké-
pest pedig haladós tapasztalatot. Kisebbségi hiányok és
észrevételek elenyésztetésére az intézkedések megtéte-
tek. Mint Székely-Udvarhely várost különösbbe érdeklő
eseményt említi, hogy az ugynevezett szombathelyi Kü-
küllő-ből újraépítésnek ügye folyamatba tetetett. A
kereskedelmiügyi miniszter a munkalátok folyamatba
tételre ezelőből helyszíni tárgyalást tűzött ki, melyen
miniszteri biztossal képviseltette magát. Ez alkalommal
megállapodás történt, hogy az eredetileg tervezett fahíd
helyett vashid építessék, a mit a rendkívüli nagy for-
galommal bírót érdekében igen helyesnek tartunk a
magunk részéről is. Továbbá megemlíti, hogy május
24-én a törv. közgyűlést tartott, a minek egybehívását
a gyámügyi miniszter és az utalap zárszámadásának
időköz köztisége tette szükségessé. Ugyiszint a má-
jus 29-én, az erdélyi közgyűlési ref. egyházkerületi egyházi
értelmezés évi rendes közgyűlést is felemlített, be-
jelenté, hogy dr. Graf Kun Geza elnök és Bartók György
püspök, mint védnök szintén részt vettek azon. A me-
gyei világi és egyházi férfiak élénk érdeklődése mellett
történt meg a közgyűlés. A lefolyt ünnepések az egyes
vallásfelekezetek, nagyszámú vendégekkel és hallgató-
sággal voltak képviselve, mi a felekezetek egymás kö-
zötti bekegyének öröndetes jelensége. Vegül a helyg-
miniszternek a vármegye közönségéhez küldött azon
öröndetes értesítést említtette meg, hogy az általány-
nyal ellátott tisztviselők általány-összeget már a folyó
évi költségvetés keretében megfelelően felemlerte. A
helygminiszter ezen intézkedéseivel újabbán is jelet
adta azon érdeklődésének, melylyel a közigazgatási
tisztviselőknek már régen hangzóztatott érdekei irán
viselődik.

Ferenczy Gyula árvászeki elnök jelentése szor-
int május hóban gyámúsg és gondnokúsg alatt 10,792
egyen volt — 30170 K 74 f készpénz, 872,321 K 16
f érték, 27,378 K 65 f magánkötvény, összesen 928,870
K 55 fillér vagyonnal. A városnál pedig 985 egyen volt

gyám- és gondnokúsg alatt 943 K 33 f készpénz és
74994 K 61 fillér kötvény vagyonnal.

Lengyel József dr. vármegyei tisztú főorvos a
közegészségügyet általában — viszonyítva a megelőző
hónap és a múlt év hasonló havához — kielégítőnek
jelzi. Javulás is észlelhető, mert a mintegy másfél évig
szórványosan — nagyobb foku járvány jellegét nem
öltve — uralkodott hevenyfertőző betegségek majdnem
megszűnteknek tekinthetők, a mennyiben az egész vár-
megye területén alig fordult elő 10 eset. A magánor-
vosi gyakorlatban leginkább légzőszervi hurutos bánta-
lalmak voltak enyhe lefolyással. A közegészségügyi
szolgálat ellenőrzése ezelőből a székelykeresztúri járás
területén vizsgálatot tartott s azt kielégítőnek találta.
Ugy a járási-, mint a körörorvosok köteleességeiket lelki-
ismeretes pontossággal teljesítik. Az etédi körben le-
mondás folytán megüresedett és pályázat alatt levő
körörorvos tendőnekek végzésével ideiglenesen a járásor-
vos bizott meg. A szentgyházasoláshalmi kör-, illetve
Homoród-fürdői orvosi állásra dr. Bihary Gyula egyetemi
orvostudor választott meg. A vármegyei közkórházban
160 beteget ápoltak. Ebből gyógyult 29 férfi és 23 nő,
javult 7 férfi és 6 nő, gyógyulatlann távozott 5 férfi és
3 nő, meghalt 1 nő. Orvosrendőri hullavizsgálat 13
esetben volt a vármegye területén.

Sándor Mózes kir. tanácsos, tanfelügyelő je-
lenti, hogy az evvégi vizsgálatok megtartottak. Az ál-
lami és községi népiszkoláktól beérkezett évzáró jelen-
tések arról tanuskoznak, hogy a tanítók évi munká-
sága, azok eredménye az iskolák helyi hatóságai és a
szülők várakozását teljes mértékben kielégítette. Az in-
tézkedések már korábban megtörténtek, hogy a me-
güresedett tantermekbe az övökötelesek mindenütt be-
vonuljanak, a hol az előfeltételek erre meg vannak. A
kir. tanfelügyelő július 1-től szabadságidőt nyervén, az
irodai ügyek előkészítésével és feldolgozásával Poppov
Péter kir. tanfelügyelőségi tollnok; az intézéssel s a
bizottsági ülésekben leendő helyettesítéssel Lázár gróf
főjegyző, akadályoztatása esetén pedig Adam Albert
tb. főjegyző választott meg.

Diemár Károly kir. ügyész közli, hogy a köz-
ponti fogházba 9 vizsgálati és 52 elítelt, a székely-
keresztúriba 9 elítelt és az oklándiba 56 elítelt, össze-
sen 9 vizsgálati és 107 elítelt fogoly volt letartóztatva.

Molnár Lajos kir. pénzügyi tanácsos, pénzügy-
igazgató jelentésének az adóügyekre vonatkozó részéből
kitűnik, hogy egyenes adóba 4778 K 86 f több, had-
menességi díjba 32 K 70 f több, helyg- és jogilleté-
kekben 4193 K 74 f kevesebb, fogyasztási és italdóba
28 ezer 404 K 89 f kevesebb, dohányjövődékbe 5137
K 12 f kevesebb folyt be, mint a megelőző hónapban.
Ideiglenes hazadómentesség pedig 15 esetben adatott.

Diószeghy Samu kir. főmérnök, az építészeti
hivatal főnöke jelentése szerint ugy az állami, mint a
törvényhatósági közutak és azok tartozékai jók voltak.
A bikás-bacsoni uton előállott kisebb mérvű forgalmi
akadályt elhárították. A törvényhatósági közúti költség-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYAJA.

„Emlékezzünk régiekről” . . .

— Tanulmány. —

V.
Szökjünk egyet, bárha tudnánk a közbeeső közsé-
gek muljáról is egyetnást emlíndani . . . és álljunk
meg Lessenél.
Lesses, németül: Schönberg . . . minék voltaképen
a magyar Less-nek megfelelőleg „Schauberg”-nek kellene
lenni, mert ezen falu és határa minden egyéb lehet,
csak nem „Schön” . . .
Itt volt valamely régi magyar gyepeinek Less, Lesó
helye, miből aztán lett a Lesses helynév.
Gyermegyében van egy Lessvár, mely a Lövő felé
nyuló gyepek átjáróját őrizte. Hunyadmegyében van egy
Lesnek. Tehát a mi Lessesünk is régi magyar helynév,
mely első honvédelmi rendszerünkben kifolyólag jött
letre organikus uton és a németes, szászos „Schönberg”
csak a magyar Less-nek rossz fordítása, transcriptiója.

Morgonda = Mergeln, a régi Mergendal, . . . Morg-
ondának németes transcriptiója. A szászok történeté-
ben sokat szerepelt híres, magyar nemes Morgondai-
családnak fészke. Erről a családról igen sok régi ok-
mányunk emlékezik meg és még több fog megemlékezni,
mihelyt az erdélyi diplomaturum meg fog jelenni,
melyre igen nagy szükségünk van.
Vajha az erd. Muzéum-egylet ennek kiadását mű-
ködése programjába mielőbb felvenné!

Vérd, Werd . . . szász község neve szláv lakosság-
tól is eredhetett, a „Wrt” szlávul: kertet jelentvén.
Van egy más magyarzata is e helynévnek; a
régii német-frank birodalom minden részén word, verde,
vurd és verd, wert . . . sűrűn előforduló név, Franka-
worde = Frankfurt, Suinwurd = Schweinfurt . . . és
átjárót, gazlót jelent.
Bécs, Wiennek a neve, régi osztrák levelekben:
Werd, Wert, Wot, . . . „Uvierenwrt” és nem vinda
bona, mely későbbi eredetű.

Az Uvierenwrt név előzése dánul, hollandul: ut nél-
küli, vagyis: wierenwrt = ut nélküli átjáró. A IX. században
a mai Bécs helyén nagy erdő volt, a hol az osztr. hercegeknek va-
dásztelek állott. Tudvalegőleg Bécs csak a XII-k században kelet-
kezett.

Bécsnek a középkor végén meg „Werder-Thor”-ja,
kocsik-kapuja volt.
A sokféle előforduló Würth, Jurth helynév átjáró
értelemben használtatott.

A mai Dombos a közelmúltban Voldorf községe
okmányilag már 1206-ban említették olyképen, hogy a
terra Czevezof, Csöszfö (Wenzel G. szerint: kord-fő)
nem lehet más, mint Voldorf határa és villa Vratutos,
tekintve azt, hogy Csöszfö, Báránykut, Lebnec, Kolbor,
Jelmér és Sároslak szomszédolatot, csakú Voldorf lehet.
II. Endre király Csöszföt, mely előbbi időkben
Vratoti Német Márton fiúé Andrásof volt, Latinus Wallon
falusnak adományozta, ki a szászok között Rütel (?)
faluban lakott.

Azt sejttem, hogy az a latinus (wälsch, olasz) Wal-
lon János öse volt a Hejjasfalván élt Wallen Peternek,
mert IV. Béla királynaknak 1231. évi oklevele Wellon
Jánosnak Corrad (Conrad?) és Daniel nevű fiait Fehér-
gyébáz, Sárpatok és Olasztelek birtokában megerősíté.
Voldorf községének egyrészt 1396-ban Kézdi Sándor,
a XV-k században a Morgondai család és 1472-ben
a Tobiásiak birtok. 1700-ig még szász lakosai is voltak
és az ev. luth. ecel. megszűntével a templomi ingo-
ságok és levelek a lebneci ev. luth. egyházba kerül-
tek és tán még ma is ott vannak.

Tudjuk, hogy a kabarok már Lebediában csalá-
dokat a magyarokhoz.
Ha áll több újabbkori tört. írónk állítása, hogy a
székelyek a magyarok nyolczadik törzseből, a kabarok-
tól származtak, kik a kazaroktól pártoltak a magyarok-
hoz (Erdélyben kózarvár, a dunántúli gyepepüvölakón
a négy kózar s a nógrádi kazar és kózard), akkor Kóbor
névben kabar emléket kell fölismermem.

A szász superlativum nem volt képes ezen holmi
kabarokat (Ká Bacoi teres) túlélni, mert Kóbor ma is
jó magyar község és az is marad, csak jó papja, tani-
tók és jegyzője legyen! A német Miatyánkot ott már
rég nem mondják.

Kóhalomtól délre van Ugra, németül: Galt (pedig
ez is magyar eredetű lesz) községe, lakossága valamikor,
tán még a reformáció előtt magyar volt, ma már ott
magyar szavakkal vegyes szász nyelvet beszélnek.

Ezen Ugrán kívül még Kis-Küküllőben van egy
Ugra; egy Ugramegye volt Zágrárhoz közel, ma Vugra,

vagy: Vugrovegh, mely a XIII-k század óta a zágrábi
püspökség egyik comitatusának központja volt.

A magyarok ősi lakhelye Biarmia volt, a krónikák
szerint, mi nem más, mint az európai Oroszország é. k.
része, a Drina és Ural hegy közötti föld; orosz írónál
lakossága Jugra (vajjon nem ez a székely népmesék
Juhora országa?) volt.

Bár nem vagyok barátja az ugor-testvérség theo-
riájának, mégis megemlítem nélkönk taládom a mi
Ugrának, mint egykori ugorágunknak halvány emlékét.
Kóbor mellett az is egy bizonyíték annak, hogy a
volt királyföldön az eredeti magyar telepek voltak és
hogy az a királyföld nem volt annyira lakatlan és pusztá,
mint a hogy azt nekünk demonstrálni akarta Schölerztől
kezdve minden, a magyarral nem rokonszenvező szász író.

Egy előbbi cikkünkben a Kozdpatak nevet igye-
keztünk megérteni, most a melléje épült Kóhalomról
mondunk el egyetnást. Kóhalom, mint kö vár, akkor
keletkezhetett, mikor a többi vár e magyar hazarészben
1002 éven innen; az előtt, vagyis a honfoglalás
korában és a X-k században, ha a kóhalmi sziklán vala-
mely építmény állott, az csak Rúpaháza (Rópháza)
lehetett!

Az erdélyi részen ma 19 helynevünk van, mikben
az alapító vagy megszálló neve „ház”-val van össze-
kötvé, u. m.: Tompáháza, Fehéregyháza, Mikháza
(Micháza, ma: Mikeszásza), Sarapáháza, Tóthháza, Balás-
háza (Dobokam.), Vajdaháza, Fodorháza, Mikháza, Balás-
háza, Bösháza, (knp. Szolnokm.), Dëshháza, Ballaháza,
Bogdánháza, Buzaháza, Deményháza, Fintuháza, Mikháza
(Szász-) Fehéregyháza . . . és Rúpaháza volt a 20-ik.

A „ház”-s helységnevek többnyire a legmagya-
rabb megyékben találhatók, jeleül annak, hogy alapítók
magyar urak voltak; Rópházával sem lehetett az más-
képp. Sziládi Áron után mondom: hogy a helynevek
legnagyobb része személynevből lett helynévvé.

Századok múlva is az oklevelekben Rúpaházáról
gyakran van megemlékezés, mely azonban mint sok
más hely- és személynév századok során, különböző

Zimmermann Ferencz: az erd. német történet írásról.
nevezetesen a betelepítés kérdéséről — című ért 728—29. lapján
erre vonatkozólag azt mondja: „A vörpítés, az egyszerű föld-
művelés kezdete régebbi időben, a magyarok tán nem vala-
mely régi királyi vártól nem szorultak ki, hanem a földművelés
lovagaira és nemesre vitte vissza, kiknek a vörpítés nem
volt megtiltva, meg a parasztnak az nem volt megengedve.”

variansban iratott, illetve el lett rontva; végre megma-
radt az újabb keletű Kóhalom név.

Lássuk, miként emlékezik meg néhány oklevél
Rópházáról:

- 1302. évben: comes Michael filius comitis Henningi de Rukhaz. (A b könnyen volt írható és olvasható h helyett.)
- 1349-ben: comes castrisches Michael filius comitis Henningi de Rukhaz . . .
- 1372. Comes Nicolaus de Kozdath (Mozdhat helyett; ez olyan összetett hn., mint a bihari és aradi erdős részekben, az u. n. Erdőhátt.)
- 1374. Comes Nicolaus de Rukhas . . .
- 1431. Mortinus de Rukhas . . .
- 1432. Comes Andreas (Petki András) judex regius Sedis kozd . . .
- 1449. Martinus de Ruppas ia kosd . . .
- 1452. Jul. 2-ikáról kelt oklevélben említettük: Johannes Greb de Ruphaz (sic) . . . és ugyanazon évi julius hó 11 ikén kelt okmány már u. azt a Johannes Greb de Rukpaz alakban hozza.
- 1456. Comes Jacobus de Ruffomonte (Veresmart) j. r. sedis Rwpzes és u. azon évi másban: Comes j. r. s. Ruppas . . .
- 1477. Nicolaus filius dixti sedis Rupendis j. r.
- 1482. Adam Gref et villicus de Ruppas . . .
- 1491. Adam Gref in iudicatu regio vicem gerens sedis Kwhalom . . .
- 1492. Nicolaus Sehukesh (teremi Sükösd Miklós) de Kwhalom j. r. — Adam Gref de Kwhalm . . . stb. stb.
- Ezekből kierzik, hogy Kwhalomnak ősi neve Rúpaháza (Róphnek háza) volt, ebből rontva csináltak a notáriusok (íródeákok) Rukhaz-t, Ruppaz-t Rukpaz-t, Ruzpes-t és ebből lett a Ruppes, Róppes és Reps, mi Kópházának szászos transcriptiója.
- A kóhalmi óriás és leányárolí német mondánk történelmi magva szintén arra tanít minket, hogy a kóhalmi vár ura oly hatalmas ur volt, hogy azt a szász nép fantáziája csakis óriásnak képzelhette, mert ha olyan lesz vala, mint ő, azaz: szász ranaszt . . . nem teszi vala mesei óriássá, azaz idegenné és urrá.
- Mindez pedig így van, akár akarják ezt némely-k, akár nem!
- Mintán az Árpádok korabeli helyesírás, mely a XV ik századig fennmaradt, a magyar ó hangzó u vagy v betűvel írta, jelessen olvashatjuk Rópházának s ezzel a szász Róppes elnevezés is meg van fejtve.

vezérkari főnököt, mindenütt nagy és lelkesen éljenző néptömeg élén. A táborserény mélyen megindulva mondott köszönetet a lelkes óvatosságot és sajnálattal említtette, hogy noha a magyar nyelvet érti, azon keletlen kifejezést magán nem tudja s így németül kénytelen köszönetét tolmácsolni.

Beck báró beszédét mindenütt Hollaký főispán fordította magyarra.

Legimpozánsabb volt a fogadtatás Szentegyházás-Oláhfalva községben.

A falu apraja-nagya az érkezők elé sietett s míg Daniél Károly földbírtokos és anyakönyvvezető talpraesett beszédét elmondta, a leányok és asszonyok a vitéz táborserény kocsiját teleszították virágokkal; a mi Beck báróra igen mély és kedves benyomást gyakorolt.

Tíz óra felé volt már az idő, a m'kor a menet a Hargita örökzöld fenyvesei között vezetőláncban a "Tolvajos" tetőre érkezett, hol az utaszház mellett egy gyönyörű tisztán hatalmas sátoron lengő magyar nemzet tóbogó s mellette ő felsége sárga-feleke zászlója hirdették, hogy a 82-ik gyalogezred tisztikara várja lakulási reggelire az érkező vendégeket.

A 82-ik gyalogezred első zászlóalj tisztikarának vendégei voltak a vezérkaron kívül Hollaký főispán, Damokos dr alispán, Demeter dr főszolgabíró, Döszeghy főemőnk, Szakáts polgármester, Daniél Károly szentegyházás-oláhfalvi bírtokos és Lántzky Sándor bányatulajdonos Szentkeresztbányáról.

Az első felkötőnél a lakománál Beck báró mondta a székely népre, melynek ismételve köszönetet mondott a szívélyes vendéglátásért s kijelentette, hogy ezt legelőbb helyen is tolmácsolni fogja, végül a 82-ik gyalogezred tisztikarának vendég-szeretettel köszöntötte meg. A táborserénytől köszöntötte fel ezután Hollaký főispán, majd Damokos Andor dr alispán a polgárság és katonaság közötti jó viszonyra emelt poharat.

Érdekes és jellemző, hogy ezen pohárköszöntő után az összes tiszték felállva háromszoros magyar éljen kiáltásban törtek ki.

Még mindig hangzottak a tisztek felváltva, magyar és német nyelven, mikor a vezérkari főnök és kísérete tovább indult Csik-Szereda felé a legelső embellekkel városunk és vármegyénk iránt.

Hollaký főispán és Damokos dr alispán a vendégeket egész Csik-Szeredáig kísérték.

Demeter dr főszolgabíró és a többi urak pedig a Tolvajos-tetőről visszatértek.

Személyi hír. Lázár Ádám gróf, vármegyei főjegyző hosszas betegségéből felgyógyult és állását a hét elején elfoglalta.

Vármegyénk összes jegyzői figyelmét e helyen is felhívjuk az e hó 25-én megtartandó jegyzői közgyűlésre, melyben Zabulák László kolozsmezei tiszti főjegyzés ismeretes kirolanásával szemben Török Lajos daróczi közs. jegyző igen érdekes előterjesztést tesz. Másfelől pedig maga a tárgysorozat is oly fontos pontokat tartalmaz, melyek az egész testület összejövetelét megkívánják. Reméljük is, hogy mindnyájan ott lesznek a vármegyeház sorozó-teremben d. e. 9 órakor kezdődő közgyűlésen.

A kereskedők és kereskedő ifjak e hó 16-án megtartott nyári tanévünnepi sikerültnek mondható. A Koronkay-kert gyönyörűen, finom ízessel volt díszítve; a természet szépségeit oly életragóvá csukta a kereskedők tudják elvarázsolni. A mulatság szolidan feszületlenül és nemesen folyt a reggeli órákig a negyesekek 50-60 par tanzolta. Valóban érdemes lett volna, hogy ez a szép mulatság nagyobb partifogásban reszesüljön egy a kereskedők, mint tarsadalmunk mas körei részéről is. Az összes bevetel 310 f. 20 f. kiadás 267 K 65 f. s így tiszta jövedelem az ifjusági kör javára 42 K 55 filler. Felülírtak: a kereskedők és kereskedő ifjak 82 K 20 filler; Ferenget Gyula 6 K 40 f, Schönthal Mór 5 K Kovács Danes 3 K 80 f, Lukácsffy István dr, Spányik József dr és Szöllösi Ödön 2-2 K, Müller Henrik, Karacsony János, Paschek Viktor, Ernst György, Panajoth Albert, Gramling László dr 80-80 f, Fancsali Albert, Gálffy Endre, Györfly Titusz 60-60 filler. Ugy a szíves felülírtoknek, mint a mulatság sikere érdekében faradozott rendező bizottságnak e helyen is köszönetét nyilvanítja a kereskedő ifjusági kör elnöksége.

A helybeli kir. főrealiskója tornavizsgálata ma (vasárnap) d. u. 3 órakor és az intézet záró-ünnepélye e hó 29-én (szombat) d. e. 10 órakor, még pedig ez utóbbi igen érdekes és élvezetesnek ígérkező misoratóval lesz. Mindkettőre a közönséget tisztelettel meghívja az igazgatósgár.

Közén Homoród vidékén. Száva András és társai nagygalambfalvi lakosok, Muzsna község határában, a Varák és a Gyömberes-árka nevű patakok összefolyásaitól kelet irányban kitűnő kőszent találtak. — Zárkutatmányt nyertek a telep feltárasára.

Székely dalosaink tréfás dalestéje iránt, melyet ma (vasárnap) este 7 órakor Székely-Keresztúr, a Korona-vendéglő kertjében — Gálffy Kálmán főszolgabíró védnöksége és Zakariás Margit s Fazakas Pálné székes közreműködésével — tart meg, széles körű érdeklődés van. Belepti díj elsőrendű asztalokhoz személyenként 2 korona, családjegy 3 személyre 4 korona. H. r. 1 K 60 f, családj 3 K 50 f. H. r. személyj. 1 K, tanulójegy 60 f. Jegyek előre valthatók Lengyel László kereskedésében, delután pedig a hely színen e este a pénztárnál.

Az évszázó vizsgálatok városunk legtöbb tanintézetében a múlt héten lezajlottak és phenesre tertek a muaszlatok. Az eredmény összes iskolákban meglepően szép mindenik iskolának tanférfit és női melegeggeddel tekinthetnek vissza faradságos munkálkodásai gyümölcsére. Elismerés, hála és köszönet részükre Az igralmas növények vezetése alatti leánynevelő és tanintézetben ez alkalommal is hagyományos meleg szeretet vonult végig közönségünk részéről az összes osztályok vizsgálatánál. Hollaký Arthurnd Gyárász Gabriella ő mellósága állandóan megjelent a vizsgákon és elhalmozta a növényeket apró csebecsebecsekkel. A mit az apróságok ragyogó arccsal és piciny szíveskéjük meg-megújuló örömeivel háláltak meg.

Orbán Balázs emléke cím alatt az "Ország-Világ", ez a dr Várdai Antal szerkesztésében megjelenő kiváló szépirodalmi képes hetilap e hó 16-iki számában igen meglehangú elismerés kíséretében közli Hargita Nándor, a helybeli kö- és agyagipari szakiskola derek igazgató-tanárának a Székely-Fereszturon felállítandó s általa alternatíva vázlatban készített Orbán-szobor késztervezetét. Az "Ország-Világ" többek között így ír: "Hargita tanár nagy ambícióval oldotta meg feladatát s hiszik, hogy a kit annak idején külföldi jeles tanulmányai után mg Trefort nevezett ki Budapestn tanárnak s számos kitüntetései közé számíthatja a párizsi világkiállítás legnagyobb kitüntetését, a Grand Prixet; az Orbán-szoborral is méltán kiérdemelt babért fog szerezni."

— **Kérés.** Bizalommal kérem a t. tanító urakat — kiknek tanügyi és társadalmi munkásságát nagyra becsülöm — szíveskedjenek a „Székely-Udvarhely” utján esetleg értesíteni, hogy ezt a szót bőlcso a Székelyföld valamelyik vidékén népünk a „belesó” vagy „bereso” formában használnak-e? Budapest, 1901. június hó. Tisztelettel! Fülel Sz. Lajos.

— **Vívással egybekötött társas összejövetelek.** Szegedi Benedek Gyula okl. torna- és bajnok vívómester városunk közönségét kedves szórakozásokban óhajtja részesíteni. Közlelebből a Budapest-szálló nagytermében — melyet e célra Müller Károly szállodás a legnagyobb készséggel átengedett — belepti díj nélkül, tehát teljesen ingyenes beléphetéssel, a vívás művészetének különböző mesterfogásait bemutatva, társas összejöveteleket rendez, a hol hölgyeket és urakat egyformán a legzisebben fogad. Az összejövetelek mindig vasárnap delután terített asztalok mellett lesznek s vívás, zene, ének, szavalat, felolvasás stb. fogják az egy-két órát betölteni. Azután pedig a fiatalsg esetleg táncra is pördülhet. Előre is felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét ezen összejövetelekre.

— **Díadl** a legjobb hazai pezsgőbor. Mindenütt kapható Figyelem a mai számunkban levő hirdetésre.

— **Megőlte a villám.** Atyha községben a napokban Miklós M. Janos, Simó Dénes, Miklós Ferencz és Gál Elek az eső elől behuzódtak Oláh István haza mellé, hol a villám rájuk süjtött. Háromn megáennek, de Miklós M. Janos azonnal belehalt.

— **Öngyilkosság.** Pál Sándor felsőfolyai lakos e hó 18-án az oltani Nagy mező-névi havason felakasztotta magát.

— **A kápolna melletti sós-kerti fürdőn** kellemes idő esetén minden csütörtök és vasárnap delután cigányzene játszik.

Apró hirdetések.
E rovatban minden szót 4 fillért, vastagabb betűvel 8 fillért értőből a kiadóhivatal.

Fogorvos PERL JÓZSEF
American Dentist Székely-Udvarhelyre e hó 17-én megérkezett és a Budapest-szállóban június 27-éig rendelni fog.

Valódi bort
venni akarók kéjnek érjegyüket Székely borkereskedésőtől Székely-Keresztúr.

Jó és olcsó
aszali és csemegemeg Székely-Udvarhelyt Ferenget Gyulánál kaphatók.

Eladó telek.
Alsó-Malomtútczánál két egymás mellett levő telek eladó. Értekezései Daróczi Józsefnél.

Lakás kerestetik.
mely két szoba és egy konyhaból áll. ki áltai megmondja a kiadóhivatal.

A Magyar Szó legújabb szenczácója.
A „Magyar Szó” című fővárosi lap június 4-iki számában gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök ellen intézett ismeretes támadásával szemben a Székely-Udvarhely 23-iki számában a Magyar Szó legújabb szenczácója” címmel egy iónikus közlemény jelent meg, melyben a „Magyar Szó” a fővárosi sajtó szokimondó asszonyosságának nevezetik, a katolikus püspököt rágalmozó Cs. Sz. K. sifferes tudósítójáról pedig az állítottat, hogy ő egy uri hölgy előt állítógal ugy nyilatkozott volna, hogy 20 fírtet hajlandó a reformatus püspökről is ugyanolyan gyűlölködéssel írni.

Cs. Sz. K., ki időközben Budapestre utazott s tehát ott értesült a „Székely-Udvarhely”-nek ezen — magára nézve — sértőnek talált közleményéről a „Magyar Szó” legközelebbi számában a következő szerkesztői üzenetet tette közzé:

B. D. Székely-Udvarhely. Cs. Sz. K. kijelentette, hogy a Székely-Udvarhely című lapnak rá vonatkozó része alaptalan rágalmoz, melynek lovagias uton való megtorlásáért már intézkedett is.

Szóval alaptalan rágalmoznak nevezte a mi közleményünk rávonatókozó részét s jelezte, hogy a lovagias megtorlás (?) iránt intézkedett.

Szekundánsai Becek Aladár és Solymossy Lajos nemokára csakugyan meg is jelentek a „Székely-Udvarhely” felétős szerkesztőjénél, ki azonban a cikk szerzőjét nem nevezte meg, migsem körülbelül fél óra alatt maga a közlemény írója Hargittai Béla értesítvén a történetről, nyomban a következő levelet intézte Becek Aladárhoz:

Mélyen tisztelt Uram!

Epp e perczben értesítvén Betegh Pál lap-szerkesztő urnak — a Cs. Szabó Kálmán ur részére Ön és Solymossy Lajos ur által kívánt lovagias elégtételadás ügyében adott válaszárol, kötelességemnek tartom ennek folyamányakat — és pedig amint méltóztattak lami, a lehető leggyorsabban (az értesülés után egy órából) becses tudomására hozni, hogy a szerelmesnek talált közleményem iránt s azért a felelősséget tehát elvállalom.

Közleményem megírására, mint ismeretes egy a Magyar Szóban megjelent Cs. Sz. K. betűkkel jegyzett és gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök udvarhelyi átutazását sértő vonatkozásokkal érintő hírlapi tudósítás készített, melyben a többi között az is foglaltatik, hogy gróf Majláth jelszava inváziójával feloldta e megye bekéjét és visszatartó szerezleplessel megrottotta az egyházak egyetemesét, végül ünneprontónak nevezetük stb.

Ezen közlemény köztudomásulaga a valóságnak meg nem felelvén, mint ezt az Ön szerkesztésében megjelenő U. Híradó legutóbbi számalomán közölt és félre-merhetlenül M. Szó tudósítójára vonatkozó írodalmi nyelvi gúnyok című cikk is igazolja, en a M. Szónak ezen igazán vallás-háborító s az én vallásomat és egyházi foposztoromokat gyűlölettel tamadó zsarnokizikai irányzat cílenam irtam.

Személyt s így, legkevésbé a most már teljes nevében ismert Cs. Szabó Kálmán urat sérteni nem akarhatom. Azonban mutan én a valóságos érteletet mértő, a M. Szóhoz hasonló és igazán az egyházak bekéjnek megbontására alkalmas hírlapi irányzatok ellen jövőkön is töltm (telhetőt) beszélni és inni fogok, ha ezért tölm bárki is azt kívánja, hogy ilyenét meggyőződésmet verontással is megpecsételjem, a legnagyobb készséggel állók ki bármily nemü gyilkoló eszköz elé s elismerem, hogy az p r b a j .

A mi végül közleményemnek a M. Szó tudósítójára vonatkozó ama részét illeti, hogy ő egy uri hölgy előt tnyleg azt a nyilatkozatot tette, hogy 20 fírtet hajlandó a reformatus püspökről is hasonló modorban írni, ha ön m. l. B. ur ezt kívánja — én meg

fogom azt az urat nevezni, a ki ezen a közleményben ugyancsak állítólagos formában álló nyilatkozatot előtem első ízben tettem.

A második egyént, a ki ezen hiet előttem hitelesen megígértette, nem fogom megnevezni, a mig erre, e rem én végre valóban kényes helyzet diszkrecziója kötelezni fog.

Melyek után is fogadja nagybecsülésem és tisztelőtem kifejezését

alázatos szolgálja:
Hargittai Béla.

Ezen levél vétele után mindkét fel segédei és pedig a Cs. Szabó Kálmán részéről Becek Aladár és Solymossy Lajos, Hargittai Béla részéről dr Kovácsy Albert és Strohofer Béla tanácskozára összejölvén, tekintettel arra, hogy Cs. Szabó Kálmán beismerte, miszerint a Hargittai Béla által írott és sértőnek talált passzushoz hasonló csakugyan mondot Cs. Szabó Kálmán ur, de csak tréfaból, az ügyet a következő jegyzőkönyvvel intézték el:

Jegyzőkönyv.
Felvételtek Székely-Udvarhelyen, 1901. június 14-én delután 3 órakor Cs. Szabó Kálmán és Hargittai Béla urak között hírlapi polemiaiból felmerült lovagias ügyben.

Jelen vannak alírottak.
Solymossy Lajos és Becek Aladár, mint Szabó ur megbízottai, megbizójuk nevében a „Székely-Udvarhely” cz. heti lap 23. számában „A Magyar Szó szenczácója” felirattal megjelent közleményben foglaltakért elégtételt kérnek.

Dr Kovácsy Albert és Strohofer Béla, mint Hargittai ur megbízottai, kijelentik, hogy ők csak a kérdéses cikk öt utolsó sorában találtak sértő kifejezést, a melyért az elégtételadást felajánlják.

Solymossy Lajos és Becek Aladár, mint Szabó ur megbízottai, miután az ők távirati megbízatásuk fennti cím alatt közölt közleményben vonatkozó és nincsen precizirozva azon passzus, amelyben felük sértést lát, kerik a tárgyalást addig felfüggeszteni, a mig az ügyet felükkel közik.

K. m. f.

Becek Aladár
ifj. Solymossy Lajos
Cs. Szabó Kálmán ur részéről.

Strohofer Béla
Dr Kovácsy Albert
Hargittai Béla ur részéről.

Felvételek folytatódjék 1901. június hó 17-én delután 6 órakor.

Ifj. Solymossy Lajos és Becek Aladár, mint Szabó ur megbízottai az ügyet felükkel közölve, kijelentik, hogy felük a „Székely-Udvarhely” cz. lap 23. számában „A Magyar Szó legújabb szenczácója” feliratu közlemény öt utolsó sorában lát magára nézve sértést. Szükségesnek tartják egyszersmind annak kijelentését is, hogy felük az említett cikkben használt kifejezésekhez hasonló szűkebbkörű társaságban, a bevezetés természetéből kifolyólag tréfásan, tehát nézete szerint senki által komolyan nem vehetőleg tett.

Dr Kovácsy Albert és Strohofer Béla, mint Hargittai ur megbízottai a fent tett nyilatkozatot tudomásul veszik és ezek után a fent körülírt kifejezések sértő élüket elviesztve, felük nevében sajnálatukat fejezik ki a fölött, hogy a nem komolyan tett nyilatkozatot téves információk közvetítésben felük komolyan tett.

Ezzel az ügyet mindkét részről lovagiasan elintéztettek jelentjük ki.

K. m. f.

Becek Aladár
ifj. Solymossy Lajos
Cs. Szabó Kálmán ur részéről.

Dr Kovácsy Albert
Strohofer Béla
Hargittai Béla ur részéről.

A leppnnek között és Hargittai Béla által írott cikk (ha nem foglalt rágalmoz magában s annak lát-szólag sértő élet tppen Cs. Szabó Kálmán ur a M. Szó tudósítójára vette el és ezafoltt meg nyilatkozatával, a mit annál erősebben konstatalunk, mert mindenha ádómtalan dolognak tartottuk, ha a sajtót rágalmozásra használják fel.

Közgazdaság.
970-901. sz.

Figyelemztetés a magyar korona országai lentermelői számára.
I. A rostra termelt len — ha azt mint kórot akarjuk értékesíteni — nem teljesen megérve, de felig zöld állapotban takarítandó le, a mikor a levelek a szárnak felelhosszúságig letor nyadtak; a letakarítás nem kaszával történik, nehogy a szálok összekuszálódjának, hanem kezzel kell azt kitépni, a mi igen könnyen megy, mert a gyökér ugys rögtön elszakad és a földben marad. A kinyúlt marokot a tarlon lefektetve, összekeresztelve megnyomva és azután 24-48 óra múlva háztetőformán lóit hosszú prizmakra felallítgatjuk és mikor egy felalutva 8-10 nap múlva megszáradnak, akkor kotjuk csak össze jó vastag kékébe saját szalmájával.

II. A teljesen száraz lenkéknek kazaliba vagy pajtába rakatnak és esőpéskor nem eresztendő be a cséplőgéphe, nehogy a szalma összekuszálódjék, hanem a kevek számlaja, a kötelet sejtjelnyitva, egy 1' hosszú, 15 foggal bíró vas éstin (gerben) luzatik keresztül úgy, hogy a gabok lepatognak és az úres szalma a munkas kezében marad. Egy-egy ilyen gerbennél egy-egy női munkas naponta 2-300 kg. lenkört képes legyerebentni. Ilyen gerbenek kaphatók olcsó pénzért (darabja 4-5 korona) Kjedler János gyárosnál.

Ugyanez a gyáros a lenkört és annak kieséptelt magját a termelőtől meg is vásárolja mázsa szerint és rögtön ki is fizeti.

Ennek a gyárosnak gyáriai következő helyeken vannak: Tany-Nemes-Ócsa (vasúti állomás, Komárom-megye), Szepes-Olász (vasúti állomás, Szepesmegye), Székely-Keresztúr (vasúti állomás, Udvarhelymegye) és Eszék (vasúti állomás, Verőce megye).

Kivánatos, hogy a vasútra tel is vagonrakomány adassék fel, mert akkor a szállítási díj kilométerenként csak mintegy 1' filler, holott ha a vagon csak felig telik meg vagy majdnem üres, ugy a szállítási díj 4-5-ször akkora, epen azért, ha egy egy gazda nem bír összehozni egy egész kocsi rakományt, hát akkor jobb lesz többeknek össztársulni.

Legelőszérűbb a lenszalmát szalmasajtóval összepréselni és dróttal összekötöni, mert akkor többet lehet a vasúti kocsiha berakni.

Figyelemztetnek a lentermelők, hogy a gerben nekért jó lesz sürögősen jelentkezni a gyárosnál, mert azok nála jelenleg nincsenek nagy mennyiségben rakárón; azokat neki magának is előbb készítenie kell; a minék mérvéről megközelítő lehet a fogalom, ha tudatom, hogy Magyarországon az idén 900 métermázsa lenmag lett kieszta a gazdák közt 35 megyében.

Végül tudomására juttatom a tisztelt lentermelőknek, hogy a mennyiben a jövő évre lenmagra előjegyztetni újra akarának, ugy a jelentkezés utolsó határideje 1901. évi október első napja. A jelentkezés újlag alólírottál történik.

Kassa, 1901. június 11-én.

Füredy Lajos, s. k.
m. kir. gazdasági szaktanár Kassán m. kir. gazd. tanítézet.

Szerkesztői üzenet.
Műlepkereső. Kérleküsködése folytán utána járunk az ügynek és megtudtuk, hogy a szükséges műlepkét Horváth Károly mehésszél Székely-Kereszturon beszerezetti. Ha esetleg viaszt kúlt hozzá, ugy a súly mennyiségének felét ön mint kész műlepkét kapja vissza. Ha pedig a viaszt Horváth adja, akkor a műlepké ki-foja 3 K 60 fillerbe kerül.

BETEGHPÁL,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hivatalos rész.
Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 8705., 8689-901. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előjáróságának. Közhírtéttel végett értesitem, hogy Resenyén közs. szarvasmarha állományában a lepfene szorványosn fellépvén, az udvarzárlat elrendellett. Malomfalva közs. szarvasmarha állományában pedig a szorványoson uraltgott lepfene megszűnt és a vonatkozó udvarzárlat feloldott. Székely-Udvarhelyt, 1901. június 16-án. Alispán helyett: Ádam Albert, th. főjegyző.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 7747., 7759., 7777-901. alisp. sz. Valamennyi község előjáróságának. Körözés végett értesitem, hogy H. Karácsonfalva közs. a sertes-csordához mult hó 21-én 2 drb kecske-keold (egyik czáp, a másik nösét) csatlakozott. Szörük tarkas. ismertető jegyük nincs. Valószínűleg Erdővidékről, az erdő felől jöttek oda. Balint János községi főbíronál vannak elhelyezve. — Körint községben pedig mult hó 22-én 1 drb piros szörű, felcsipő, idős, herelt ló és 1 piros szörű kanca van fel-fogva. Ez utóbbinak 2 hátsó és az első bal lába szárosa. — Máthé Lajos firtosváraljai lakosnak egy 9 éves fejős bivala (fejlen hoddal s farka vége fehér) elveszett. Székely-Udvarhelyt, 1901. június 7. Dr Damokos Andor, alispán.

Közönség köréből.*
Válasz „Csak rájátok egymást” című cikkre.

Tekintetes Szerkesztő Ur!
Műtan az Önhöz küldött választ a „Csak rájátok egymást” című cikkre az „Erdélyi Protestáns Lap” szerkesztője meg rövid kivonatban sem közölte, tisztelettel kérem becses lapjában közzé tenni sziveskedjék az alábbi rövid választomat.

Hogy az „Erdélyi Protestáns Lap” 21-ik számából a „Székely-Udvarhely” 21. számába átvett fenti cz. cikkben közölt levél-felbontás történetje miképpen fog eligazodni, azt meg fogja tudni cikkíró vendézetől, de további kérdéseire vonatkozólag megnyugtatom a következőkben: Lakozik bennem bocsánatra kész lélek, mit már egyszer levélgyben gyakoroltam a „B” kollégával — tiszt. Borsai Lászlóval — szemben. Hirdetem az ígét „botránkozás nélküli lelkiismerettel lsten és embe-rek előtt”. Hogy hieivem nem elfordultak — ópen körlelkészimog területéről — tessék megtudokolni kilencz évi működésemet. Hogy a fettelesjavítás cikkíróim és vendéczén segíthet-e, nem tudom... Ha cikkíró szükségét érzi, hívja vendéczét és használják a gyógy-szert, mert én e tekintetben is nyugodtan utalok az úras eme szavaira: „Az egészséges emberek, nem szűkölködnek orvostól nélkül.” Cikkíróknak én is ajánlok — az egész ügy indító okául — egy lokust megolvasásra. Jakab 3 r. 16 v. Ezt jól tudta cikkíró köztöm és „B” kolléga közt s mégis megkísérti védelmezni, de csak annyiban tehette ezt, a mennyiben a tag szenved, azt a test is érzi. Két kulacsosok vagyunk cikkíró ur s azok is maradunk...!

Alsó-Siménfalván, 1901. június 17.

Szász Károly,
ref. körlelkész.

Hirdetmény.
H. Karácsonfalva község kocsmahelyiségi épület átalakítás kijavítása tervezett, ezen építkezési munkát biztosítására versenytárgyás hirdettetik, határmárpul 1901. évi június 30-án d. e. 7 órája tüztetik ki, mely határidőig a lehető zárt ajánlatokat beadásra s a kitűzött időre vállalkozni szándékozók meghívhatnak. Kiküldési ár 800 korona ennek 5 százaléka bánat-pénzül letendő.

H. Karácsonfalva, 1901. június 16.

BALINT JÁNOS, főbíró.

Hirdetmény.
Szent-Demeter község telekkönyve bírtokszabályozás következtében átalakított és azel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t. c. cikkek a tényleges bírtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szalalyozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyettesíté-évl kapcsolatosan foganatsztatott.

Ez azzal a felhívással tetteik közzé:
1. Hogy mindazok kik az 1886. XXIX. t. cz. 15.

Igyunk csak mégis PILSENI SÖRT. Ez a legjobb és legolcsóbb. PILSENI SÖRCSARNOK.

és 17. §-ai alapján ideértve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. cz. 16. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törések érvénytelenségét kimutatók, e végből törési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1901. december 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvántartási jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ának eseteiben — ide értve az utóbbi §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 3. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdon jogainak bejegyzése ellenében ellentmondással elmi kívának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1901. december 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondások többé figyelembe vételni nem fognak.

3. Hogy mindazok a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. 2-ik pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések alatt előbb nyert nyilvántartási jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányainak az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1901. december 31-ik napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakítások közbefjött teves bevezetéséből származó bármennyű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvántartási jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűs-mind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetiekkel a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. Járásbírósg kvi hatósága.
Sz.-Keresztúron, 1901. május 25.

VERESS, kir. albiró.

Egy kiló friss marhahús 36 kr
Kapcaza Antalnál Szombathalván, agyagiparisk. mellett.

Kész sirkövek, sirkörzetek, siralapok kaphatók jutányos árakban és nagy készletben
NIKOLOSI JÁNOS sirköraktárában Székely-Udvarhelyt (a vasuti állomással szemben).
Sírfeliratok művészi kivitelben. Minden itt készült darabért 50 évi jótállást vállal. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl.
Isztriai márványok és gránátkövek minden alakban és színben.
A közönség a raktárt mindenkor megtekintheti.

RUDOLF JÓZSEF KÁRPITOS
BUTORRAKTÁRA Székely-Udvarhelyt (Fötér.)
Bátor vagyok a n. é. butorvásárló közönségnek kész **butor-raktáromat** ajánlani, hol mindenféle butorok a legjutányosabb áron beszerezhetők. U. m.: sífonerek, ágyak, mosdók, iró- és szalonasztalok, credenc és éjjeli szekrények, vasbutorok, szalon garnitúrák és mindenféle butorok.
Ezenkívül elvállalok minden a kárpitos szakmába vágó munkákat, u. m.: divánok, szalongarnitúrák, matrácok, roletták és nap elleni ponyvák készítését és javítását pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.
Főtörökvésem n. é. vevőim és megrendelőimnek mindig lelkiismeretesen kiszolgálni, miről 12 év óta fennálló üzletem jó hírneve tanuskodik. — A n. é. közönség eddigi partfogását köszönve és ezutánra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel:
Rudolf József.

DIADAL s.o.c.
legjobb honi pezsgőbor
EBERHARDT ANTAL-tól
BUDAFOK (Promontor.)
Kapható:
minden jobb fűszerkereskedésben, étteremben és kávéházban.
Erdélyrészi képviselő: **RIEMER K. GUSZTÁV** Székely-Udvarhely.

Uj czukrászüzlet
SZÉKELY-UDVARHELYEN a Fötéren (szemben a Gyertyánffy-féle üzlettel).
Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **czukrászüzletemet** Székely-Udvarhelyt a Fötéren megnyitottam, a hol is naponta friss sütemények, torták, úgymint minden czukrászati czikkek kaphatók.
Esküvőkre, keresztelőkre és min'én ünnepi alkalmakra izletes és szépen díszített tortákat készítek.
A n. é. közönség becses partfogását kérve, maradok tisztelettel:
Ernst György

Polgári és egyenruha szabó.
HANCZ SÁNDOR szabómester Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca (Téchy-féle ház).
Ajánlja mindennemű a szabóipar ágába vágó polgári és egyenruha üzletét.
Vidéki megrendeléseket pontosan és jutányosan elvállal, úgyszintén javításokat is.

PANAJOTH * * * * *
ALBERT mülakatos
KERÉKPÁR RAKTÁRA Székely-Udvarhelyt. Kossuth-u. 44.
Nagy választék: **Kaiser-, Styria-, Regent-** stb. **kerékpárokból.** Legolesőbb árak.
Az összes felszerelések kaphatók. **Lakatos munkák, sárkerítések, villamos csengők, tüzelők** stb. esetleg előnyös részlejtézésre is.
Kerékpárjavító műhely.
Csak szolid kivittel és olcsó ár a jelszavam.

Előpataki ásványvíz főraktár Udvarhelyt.
Alólírott Udvarhelymegye területére átvetttem az **előpataki ásványvíz főraktárát.** Ajánlom ezuttal a nagyérdemű közönségnek friss töltésű ásványvizimeit, u. m. horszéki, budai, kászoni, kovászai (horgászforrás), karlsbadi, Margit, Selters, Salvador, marienbadi, Livia stb. stb. legjutányosabb árban. Minthogy állandóan a felsoroltakból nagyobb készletet tartok, a legnagyobb megrendelésnek is azonnal megfelelelhetek.
Ez alkalommal van szerencsém fűszer-, liszt-, festékár- és fonalraktáromra is a n. é. közönség figyelmét felhívni. Jelszavam: pontos kiszolgálás, jó áru, legjutányosabb árak!
Tisztelettel: **Gál János.**

CZUKRÁSZAT. Van szerencsém értesíteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy **Székely-Udvarhelyt a Kossuth-utczában** (Panajoth-féle házban) újonnan berendezett **czukrászdámban** naponta friss sütemények, irós tészta, torta és csemege-sütemény, finom dobos torta s egyáltalán mindenemű torták és czukrász-sütemények kaphatók. **Naponta friss fagyalt 3 féle** Ugyanazon ház udvarán külön épületben is rendeztem be, a hol is naponta kétszer friss péksütemény, u. m.: egyszerű és finom luksusz kifli, zsemle, is rendeztem be, a hol is naponta kétszer friss péksütemény, u. m.: egyszerű és finom luksusz kifli, zsemle, vöknö, buza- és rozkenyér kapható. — Kenyerék sütését rendes helyi árban elvállalom naponta kétszer és pedig délelőtti 8 és 11 órákor. — Ugy a czukrászati, mint a péküzletben készült sütemények személyes felügyelettel készíttetnek. — Bankettek, keresztelők, esküvők, szóval minden ünnepi alkalmakra és összejövetelekre a legkényesebb igényeket is kielégítő süteményekkel, tortákkal, fagyalttal stb szolgálók. A n. é. közönség becses partfogására ajánlva magamat, vagyok tisztelettel: **Weiss Róza** a czukrászda és péküzlet tulajdonosa.

Sz. 5074—901. szb.
Pályázati hirdetmény.
Udvarhelyvármegye székelykereszturi járásban a bordosi körjegyzői állás lemondás folytán megüresedett.
Ezen körhöz tartozik Bordos, Szent-Demeter, Rava, Csöb községek.
Évi fizetés 800 korona, lakbér 144 korona, uti átalány 120 korona, irodai átalány 80 korona.
Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajjják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérésüket **1901. évi július hó 4-ig** annál is inkább adják be, mert a későbbben beérkező pályázatok nem fognak figyelembe vételni.
Székely-Keresztur, 1901. június 11-én.
Gálffy Kálmán, főszolgabíró.

Épület- és butorasztalos
Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy mindennemű a szobák iparba vágó munkákat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padlását, ajtókat és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek művi irasztalaimat, könyv- és irományállványaimat.
Közégyi jegyzői és bírói irodák teljes berendezését.
Jutányos árak, izletes munka!
Székely-Udvarhelyt, Szombathalvi-utca. (Saját házámban.)
BIRÓ FERENCZ.

Pártoljuk a hazai ipart.
Késmárky Akos kocsiyártó és nyerges
Székely-Udvarhelyt (szemben a vasuti állomással) ajánlja minden e szakmába vágó s a legkényesebb igényeket is kielégítő munkáit, u. m.: teljesen új kocsi és szekerek, nyerges, matrácok, ablakredőnyök, képkeret-aranyozások, padló-fenyőzések, festések, különösen székely stíli butorok festése stb. stb. elkészítését. — Javítások olcsón eszközöltenek. Vidéki megrendelések gyorsan és jutányos áron teljesíttetnek. Régi kocsikat és szekereket becserelek, esetleg készpénzen megveszek. Mintajegyzéket ingyen és bérmentve küldök. — A nagyérdemű közönség szives hazai ipart fogását kérve, vagyok tisztelettel:
Késmárky Akos, nyerges és kocsiyártó.

BUTOR
Grünwald Albert butorkereskedő Brassó, Kapu-u. 47—49. Legnagyobb butorraktár a Reiphart Fülöp aradi butorgyáros hírneves készítményei gyári árakon.
30 halószoba 30 ebédő 50 szalon és több urizoba barock, renaissance, secessió és ónémet stíben állandóan raktáron vannak.
Nagy választék szalon-és futó szőnyegeken. Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szővevényekben.
Kezeskedik kitünő minőségű, rendkívüli olcsó árak mellett, Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltenek.

Vladár Ferencz építő vállalkozó Székely-Udvarhelyt, Szombathalvi-utca, saját házában.
Jutányos árak.
Templomjavításokat, oltártervezeteket s minden e szakmába vágó dolgokat pontosan elkészít.

BARTHA ANDRÁS czipésmester SZÉKELY-UDVARHELYT Kossuth-u. 21. (Zálogház mellett.)
Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a **Kossuth-u. 21. sz.** (Zálogház mellett) újonnan berendezett **férfi- és női KÉSZCZIPÓRAKTÁRAT** és üzlethelyiségét.
A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készítek kello gyorsasággal, tartósággal, pontossággal, **jutányos árak mellett** férfi-, női- és gyermekcipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

SZÉKELY SZÖVŐGYÁR. Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy (Szabó Ferencz-féle házban) egy létesítettünk és azt a szövészeti ipar legfejlettebb követelményeinek megfelelően úgy rendeztük be, miszerint gyártmányainkkal a legkényesebb igényeket is módunkban tartjuk kielégíteni. — Mindennemű a lenszövést körebe vágó megrendeléseket elvállalunk és házi fonalak szövését gyorsan és olcsó árban teljesítjük. Ajánljuk **Pártoljuk a hazai ipart!**
Tisztelettel: **Rápolti, Kun és Tóth szövőgyára.**

Boreladás. Kitünő balavásári és vidéki asztali új borok 1 hectol. től 300 hectoliterig hectolliterenként **18 és 19 frtért** kaphatók **dr. Hersch Jakabnál** Balavásáron.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1901.